tuorum curremus. Item flos spes est fructus: ⁊ christus spes fructus copiosi. Ps. Tu es spes mea a iuuentute mea. Ps.70. Item flos breuis qui est: sic ⁊ christus. Job.xiiij.a. Homo natus de muliere/breui viuens tempore. Job.xvj.d. Modicum ⁊ videbitis me ⁊c. Item flos dat mel apibus: ⁊ christus sapientiam humilib⁹. Jacob.iiij.b. Deus supbis resistit: humilibus autē dat gratiā. Al. salutariū. Ps. Sapientiā pęstans paruulis. Item flos est fertū vincentium: ⁊ similiter christ⁹ triumphantiū. Esa. xxviij.b. In die illa erit domin⁹ exercituū corona glorię: et sertum exultationis residuo populi sui. Item flos per se nascitur ex terra sine coitu: ⁊ christus similiter de virgine natus est sine coitu. Lucę.j.d. Qm̄ virū nō cognosco. Esa.vij.c. Ecce virgo concipiet ⁊ pariet filiū. Cantę.ij.a. Ego sū flos campi. Versus. Flos pulcher/redolens/spes/fructus/⁊ breuis qui: Vel dat api/sertum capiti/sine semine nascens.

a Dōs fortitudo plębis suę. Supra christus siue vir iustus egit gratias de beneficio sibi impenso: Vñ immediate dixit sup: Ex volūtate mea cōfitebor et. Sz qz charitas christi vel viri iusti nō quęrit tm̄ quę sua sūt: sed ⁊ quę aliorū: Et nō tm̄ de ꝓprijs bonis gaudet: sed ⁊ de aliorū bonis: Ideo ostendit hic ⁊ christ⁹ ⁊ vir iustus: qm̄ gratias reddit pro bonis alior. Vñ dicit: Dōs fortitudo. q.d. ideo confitebor: quia /dōs est fortitudo plębis suę/generaliter. j. Machab. iij.b. Nō in multitudine exercitus victoria belli: sed de cęlo fortitudo est. Suę/dicit: nō alienę. Jobel. vltę.c. Dōs spes ꝓpl̄i sui: ⁊ fortitudo plębis suę. Abacuk. iij. d. Dōs fortitudo mea. Esa. xlix.d. De⁹ me⁹ fact⁹ est fortitudo mea. b Et ꝓtector saluationū christi sui ē. Fortitudo est/ad fortiter opandū: protector est ad malū cauendū. Vñ dicit: Et ꝓtector saluationum christi sui ē. i. salutē quā christus nobis per gratiā suam operat: deus pater conseruat. De qua saluatione Titū. iij.b. Non ex operibus iusticię quę fecimus nos: sed ꝑm suam misericordiam saluos nos fecit. Et dicit/Saluationū/in plurali/ꝓpter diuersos effectos gratię: siue propt diuersas gratias: De q̄bus pro populo intercedendo subiungit: c Saluū fac populū tuū domine: dando gratiā in pręsenti. Nō dicit: diuitē fac populū tuum domine: sed/saluū. Et quō fit saluus: Eccl. xxx.c. Salus animi in scītate iusticię. d Et benedic hęreditati tuę: gratiā collatā augendo. Hęreditas aūt dei/est populus fidelis. Ps. Postula a me/⁊ dabo tibi gentes hęreditatē tuā. Et nota q̄ populū dicit pro actiuis: hęreditari/pro ꝓtemplatiuis. Esa. xix.d. Hęreditas mea israel. e Et rege eos/docendo. f Et extolle illos/glorificando: Nō ad horā: sed g Vsq̄ in ęternū. Gratiā opantē petit eis/cū dicit: Saluū fac populum tuū. Gratiā cooperantē/cū dicit: Benedic hęreditati tuę. Gratiā conseruantē/cū dicit: Rege illos. Gratiam cōsūmantē/cum concludit: Et extolle illos vsq̄ in ęternū. Hęc q̄ttuor possunt notari/Ro. viij. f. Quos prędestinauit/hos ⁊ vocauit: ⁊ quos vocauit/hos ⁊ iustificauit: quos autē iustificauit/illos ⁊ magnificauit. In illis em̄ quattuor verbis. s. prędestinauit/vocauit/iustificauit/magnificauit: ille quattuor gratię siue quattuor effectus eiusdem gratię possunt notari/Esa. xxxj.c. Proteget dōs hierusalē/protegēs ⁊ liberās/transiēs ⁊ saluans. ij. Corę. ix.c. Qui administrat semen seminanti: ⁊ panē ad manducandum pręstabit: ⁊ multiplicabit semen vestrū/⁊ augebit incrementa frugū iusticię vrę: Ecce illa q̄ttuor. Et multū debet ꝓfidere plębs fidelis: quia hic christus ipse orat pro ea. Nō em̄ potest esse maior fiducia/q̄ cū is qui dat/rogat. Vñ sup Numeri. xiiij. d. vbi moyses placauit irā dōi: dicit Glo. Hiero. Habemus aduocatū qui interpellat pro nobis multo meliorē moyse: q̄ tamē pro populo illo exauditus est. Et forte hoc factū fuit/ vt multo magis confidamus: quoniā aduocatus noster venam impetrabit a patre. Vñ Heb. ix.c. Christus assistens pontifex. Glo. Assistens patri ad interpellādum. Et beatus Bernā. dicit: Securū habes accessum o homo ad deum: habes filiū ante patrē: ante filiū matrē. Filij⁹ ostendit patri latus ⁊ vulnera: mater ostendit filio pectus ⁊ vbera. Nulla potest esse repulsa/vbi tot occurrūt pietatis insignia. Ista q̄ttuor verba possūt ita exponi: c Saluū fac populum tuū: a fouea culpę/per pęnitētiā: Et hoc cōtra desperationē. Ro. viij.e. Spe salui facti sum⁹. d Bñdic hęreditati tuę: in statu pęnitētię/per internā ꝓsolationē: Et hoc ꝓtra acidiā seu tristiciā. Ps. Scōm multitudinem dolorum meorum ⁊c. e Et rege eos: in via iusticię/per paternā disciplinā: Et hoc ꝓtra pręsumptionē. Ps. Dōs regit me ⁊ nihil mihi deerit. f Et extolle: a miseria/per supnā gloriā: Et hoc cōtra pusillanimitatē. Ps. Tenuisti manū dexterā meā: ⁊ cū gloria suscepisti me.

a Dōs fortitudo plębis suę. b Et ꝓtector saluationū christi sui ē. c Saluū fac populū tuū domine. d Et benedic hęreditati tuę. e Et rege eos. f Et extolle illos vsq̄ in ęternum.

Al. tfeculū.

Al. hereditatem tuā.

Ps.95.

Ps.22.

Ps.72.

Ps.2.

Ps.18.

Ps.dauid in ꝓsūmatiōe tabnaculi. XXVIII

Expositio Psalmi. XXVIII.

Historia.

Afferte dōo ⁊c. Titulus. Ps. dauid in cōsūmatione tabernaculi. Alludit historię/q̄ est. ij. Regę. vj. de reductiōe arcę in hierusalem: quā reduxit dauid de gabaa/de domo aminadab: in q̄ delatione siue reductione/dauid obtulit plura sacrificia in tabernaculo/in q̄ eā collocauit: qd̄ ad hoc tetenderat/vt ibi dicit. Et q̄si exemplo illius facti/inuitat alios ad sacrificia dicēs: Afferte ⁊c.

Mystice.

Vel melius mystice per tabernaculū significat ecclesia militans: ad quā reducit dauid arcā/qñ p apl̄os reducit christ⁹ gētiles ad fidē ecclię militātę: Quę ideo dicit tabernaculū: qz in ea ꝓtra diabolū militamus. Job. vij.a. Militia est vita hominis sup terrā. Epb. vltę.b. Nō est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē: sed aduersus ꝑncipes ⁊ potestates: aduersus mundi rectores tenebrarū harū: contra spiritalia nequitię in cęlestibus. i. contra spiritus nequā ꝑ cęlestibus/a quibus nos volūt secū excludere. Istud tabernaculū consūmat in ꝑsenti ꝑ fidei ⁊ virtutū perfectionē: in futuro cōsūmabit ꝑ glorię adeptionē: qñ veniet regnū ad regnū. Est ergo sensus tituli. Psalmus iste ꝓuenit dauid prophetę/qui loquit hic: agens de consūmatione tabernaculi. i. de pfectione ecclesię: enumerās septem dona spiritussācti: ibi: Vox domini super aquas. In tertia parte ostendit quid ecclesię constitutę fiet: ibi: Dominus diluuiū. Vonēs ergo ꝑ pheta fideles spirituales hostias offerre: ostendit cui offerēdum sit: et qui debent offerre: et quid: et quomodo: ⁊ vbi: ⁊ quare. Cui/cum dicit: Domino. Qui/cū dic: Filij dei. Quid/cū dicit: Filios arietū. Quomodo/cū dicit: Afferte domino gloriā et honorem. Vbi/cum dicit: In atrio sctō eius. Quare/cum postea dicit: Vox dñi ⁊c. Dicit ergo: O vos i Filij dei. s. fideles homines: ⁊ maxime clerici ⁊ pręlati: qui estis filij dei multis modis: vt postea patebit: h Afferte domino: id qd̄ ei debetis/scilicet vos ⁊ vestra. Et postea magis declarat/cum subiungit:

Partitio psalmi.

✱ Afferte domino

h Afferte dōo filij dei. Hoc etiā ꝓprie ꝑlatis dicit: qui ꝓprie dicuntur filij dei: quia hęreditatem/scz ecclesiā quā suo sanguine acquisiuit possident: ⁊ vicem dei tenent in terris. Unde dicit eis Paulus Actę. xx. f. Attendite vobis ⁊ vniuerso gregi in quo vos spiritussanctus posuit episcopos/regere ecclesiam dei/quā acquisiuit sanguine suo. Item quia curam debent accipere/non amore pecunię: sed amore animarum: sicut ⁊ christus suscepit ecclesiam in curam/non pro sua vtilitate: sed ipsius ecclesię. Eis ergo dicitur: O filij dei/afferte domino: primo/vosipsos: Et postea:

Moraliter.

Mystice ✠ a ¶ Afferte dño filios arietũ. i. vosmetipsos: qui estis filij arietũ. i. apl'oꝝ. De q̃bus/ Esa. lx. b. Arietes nabaioth ministrabũt tibi. Hic sũt multa notanda: Notandũ est em̃ q̃ fideles dicunt filij dei multis respectibus:

Per creationẽ. Esa. lxiiij. d. Et nunc dñe pater noster es tu/nos ꝓ lutũ: ⁊ fictor noster tu/⁊ opa manuũ tuaꝝ omnes nos.

Per educationẽ: ⁊ maxime clerici. Esa. j. a. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipsi aũt spreuerũt me.

Scilicet Per gratiã. Gal'. iiij. a. Quã aũt estis filij dei/misit deus spm̃ filij sui in corda vr̃a/clamãtẽ/abba pr̃.

Per imitationem. Job. viij. e. Si filij abrae estis/opera abrae facite. Eph. v. a. Estote imitatores dei sicut filij charissimi.

Per hereditatis adoptionẽ. Gal'. iiij. a. Misit deꝰ filiũ suũ vt adoptionẽ filiorꝝ dei reciperemꝰ.

Item dicunt/filij arietũ. i. apostolorꝝ/q̃ generationẽ spiritualẽ: ⁊ per imitationẽ: Apostoli em̃ generauerũt in fide fideles per p̃dicationẽ. Vñ dicit apl'us. j. Cor'. iiij. d. In christo iesu per euangeliũ ego vos genui. Item hos debent imitari fideles/sicut grex sequit arietẽ ducem. Dicunt aũt apostoli ⁊ p̃lati ecclesie arietes/ista ratione. s. qr ducũt simplices ecclesie/sicut aries ducit gregẽ. Item alia ratione/q̃ i Glo. assignat. s. qr duobus cornibus. s. vtriusq̃ testamenti contra hereticos ⁊ idolatriã q̃ualuerũt apostoli. Et debent q̃uale/re p̃lati/cõfutando hereticos/⁊ idolatriã vitiorꝝ extirpando. Hac de causa ferũt episcopi cornua: ⁊ in consecratione profitent se scire vetus ⁊ nouũ testamentũ. Hoc est qd̃ dicitur Exo. xxxiiij. d. q̃ facies moysi cornuta erat ex consortio seremonis dei/nõ iustiniani. Item notandũ est hic/q̃ quater dicit hic/ Afferte: et quater/ Domino. Afferte dicit quat: propter quadruplicem oblationẽ/quã debemus deo offerre siue afferre. Domino dicit quater: vt notet in tribus primis trinitatem personaꝝ: in quarto/vnitatem essentie. Et licet illę quatuor oblationes quas offerre debemus/toti trinitati debeamus offerre: tamẽ primã possumus appropriare patri: secundã filio: tertiam spirituisancto: quartã/toti trinitati.

Apli ⁊ p̃lati dicunt arietes.

Quare ter dicat afferte: et quater dño.

Ps. 50. Prima oblatio/est sacrificiũ spiritus. De quo Ps. Sacrificiũ deo spiritus contribulatus. Secunda/est sacrificiũ iusticie. De quo Ps. Sacrificate sacrificiũ iusticie ⁊ sperate in domino. Tertia/est sacrificiũ laudis. De quo Ps. Sacrificium laudis honorificabit me. Quarta/est adoratio: De q̃ in Ps. Venite adoremus ⁊ procidamus ante deũ. Prima oblatio fit in bona voluntate: Secunda/in bono opere: Tertia/in psalmodia ⁊ predicatione: Quarta in inclinationibus ⁊ genuflexione. In prima offertur anima/deo patri: In secunda offertur corpus/deo filio: In tertia offertur vox siue spiritus/deo spirituisancto: In quarta totũ simul. s. corpus ⁊ aia ⁊ vox ⁊ spũs/toti pariter trinitati offert. Et it rũ nota q̃ cũ primo dicit/ Afferte/nõ addit quid offerendũ sit: cũ aũt secundo ⁊ tertio ⁊ quarto dicit/ Afferte: ibi addit quid offerendũ sit. Cũ em̃ nõ dicit primo quid offerendũ sit: relinquit q̃ illud qd̃ ei magis assimilat offerri debet: ꝓm illam dñi sententiã Matth. xxij. c. Cuius est imago hec ⁊ superscriptio? Dicũt ei/cesaris. Tũc ait illis: Reddite ergo q̃ cesaris sũt cesari: ⁊ q̃ sũt dei deo. Sicut em̃ manifestũ erat q̃ nũmisma cesari debebat reddi: qr ibi imago ⁊ nomẽ cesaris apparebat: ita manifestũ q̃ anima que facta est ad imaginẽ et similitudinẽ dei: debet deo reddi. De hac imagine Gen. j. c. Faciamus hominẽ ad imaginẽ ⁊ similitudinẽ nostrã. Et in Ps. Signatũ est sup nos lumen vultus tui dñe. Propt hoc bene dicebat Job. xiij. b. Animam meã pozto in manibus meis. s. paratus sum eam offerre dño. Et in Ps. Anima mea in manibus meis semper. Et licet hec imago toti trinitati debeat: quia totius trinitatis vestigiũ relucet in ea: tñ quia illud beneficiũ habet a creatione: ⁊ auctoritas creationis patri attribuit: ideo patri propie debet hec prima oblatio/in qua offert anima. Vñ dicit: Afferte dño filij dei. s. animã in bona voluntate/⁊ feruenti deuotione. Secunda oblatio/que est sacrificiũ iusticie: in qua corpus offerendum est deo: propie debet filio/qui pro nobis susceptũ corpus in ara cruc' obtulit. Vñ. j. Cor'. vj. d. Empti estis em̃ pcio magno: glorificate ⁊ portate deũ in corpore vestro. s. q̃ carnis mortificationẽ. Vñ. ij. Cor'. iiij. c. Semp mortificationem iesu in corpore vestro circũferentes. Et ad Gal'. vlt'. d. Stigmata domini nostri iesu christi in corpore meo pozto. Et ideo bene dicit de hac oblatione: Afferte dño filios arietũ: vt. s. sitis imitatores apostolorũ in ĩmolatione corporũ vestroꝝ. Vñ Leuit'. v. d. Anima q̃ peccauerit per ignorantiã ⁊c. offeret arietem immaculatũ sacerdoti: iuxta mensurã estimationẽq̃ peccati. Tertia ꝓ oblatio/que est sacrificiũ laudis: propie debetur spirituisancto: quia spirituisancto attribuitur bonitas: que est causa laudationis. Vñ in Ps. Laudate dominũ quoniã bonus dominus. Et alibi: Confitemini domino quoniã bonus. Et ideo bene dicit de hac oblatione: b ¶ Afferte dño gloriã et honorẽ: i. gloriosũ honorẽ p̃dicando ⁊ psallendo: ⁊ carnis macerationẽ ad gloriã dei referendo. Quarta oblatio. s. adoratio: debetur toti trinitati: cui latriã debemus sue essentie. De qua oblatiõe dic:

Ps. 4.

Ps. 118.

a b afferte dño filios arietũ. Afferte dño gloriã et honorẽ:

Ps. 134. Ps. 135.

✠ Afferte dño

✠ a ¶ Afferte dño filios arietũ. i. subditos vestros: vos em̃ estis arietes vt dictũ est/propter ducatũ ecclesie quẽ suscepistis: ⁊ propter duo testamenta q̃ scire debetis. Itẽq̃ propter inuincibilem fortitudinem quam debetis habere ad sustinendũ aduersa: ⁊ ad aggrediẽdũ ardua. Vñ Prouerb. xxx. d. inter tria bene gradientia dicitur aries: Et ibi dicit/q̃ nõ ē rex q̃ resistat ei. Subditi aũt/filij vestri sũt. Vñ Numeri. xj. c. dixit moyses ad dominũ: Nũquid concepi oẽm hãc multitudinem/vt dicas mihi: pozta eos ĩ sinu tuo/sicut portare solet nutrix infantulum? Et est congrua verborꝝ ordinatio/ Afferte domino filij dei: quia recipiendo curã/bene videtur eis q̃ sint filij dei: ⁊ q̃ felices sint. Vñ Prouerb. xvij. c. Homo stultus plaudet manibus cũ spopõderit pro amico suo. Sz afferendo filios/iuenient eũ dominũ. i. districte exigentẽ rationẽ: quia tunc cognoscet dominus iudicia faciens. Ezech. xxxiiij. c. Ecce egoipse super pastores: ⁊ requirã gregem meũ de manibꝰ eorum. Vñ Prouerb. vj. a. Si spoponderis pro amico tuo: defixisti apud extraneũ animã tuã. i. apud dominũ: Qui licet modo videatur tibi domesticus/cõmittendo curam: extraneus tamẽ erit/exigendo rationẽ: Et ideo bonum consiliũ dat Ecc'. viij. c. Non spõdeas super virtutem tuam: qd̃ si spopõderis/quasi restituens cogita. s. q̃ oporteat te afferre filios tuos domino. Gen. xliij. a. dixit ioseph fratribus suis. i. christus prelatis: Non videbitis faciem meã/nisi adduxeritis fratrem vestrũ minimũ vobiscum. Ergo bene dicit: Afferte domino ⁊c. Domino/nõ diabolo: sicut mali prelati suos subditos per malum exemplũ afferũt diabolo. Quia sicut dicit Greg': cum pastor per abrupta gradit: necesse est vt per precipitiũ grex sequat. Vñ Osee. ix. c. de malis ⁊ auaris prelatis dicitur: Ephraim adducet ad sacrificium filios suos. i. ad diabolum. Postea ostendit quomodo p̃lati afferre debẽt domino subditos suos/cũ subiungit: b ¶ Afferte domino gloriã ⁊ honorem ⁊c. Debẽt em̃ querere in subditis gloriã domini. Primo vt subditi confiteant peccata: qd̃ est gloria dei. Vñ Josue. vij. c. Fili mi da gloriam deo/⁊ cõfitere/atq̃ indica mihi quid feceris. Item debent querere in subditis/vt honorent dominum bonis operibus/satisfaciendo pro peccatis que confitentur. De his duobus. s. confessione ⁊ opere/ Ps. Preoccupemus faciem eius ĩ confessione: ⁊ in psalmis iubilemus ei. Et de his duobus dicit hic: Afferte domino gloriam et honorem. Et dicit/ Afferte. s. in humeris vestris/vt ouem erroneam ⁊ infirmam ad ouile. i. per patientiam ⁊ supportationem vestrã/subditos inducite ad confessionem peccatorum/⁊ satisfactionem operum. Vñ de bono pastore dicitur/ Luc'. xv. b. Cum inuenerit ouẽ perditam/

Moraliter de p̃lats.

Ps. 94.

Ps. 9.

Ps. 94.

✠ imponit eã

a Afferte domino gloriã nomini eius: adorate dñm ꝛc. Nomen em̃ dei essentiã dicit. Vñ Exo.iij.d. Si dixerint mihi: quod est nomẽ eius. s. dei: quid dicam eis? Et dixit dominus: Ego sum qui sum. Sic dices filijs israel: Qui est misit me ad vos. Bene ergo post tria prædicta dicit: Afferte domino gloriam nomini eius. q.d. etsi per prædictas tres oblationes profitemini trinitatẽ personarum: et q̃ alia est psona patris/alia filij/alia spiritussancti: nihilominus per hanc quartã oblationẽ/essentiæ vnitatem veneremini: profitẽtes q̃ patris ꝛ filij ꝛ spiritussancti vna est diuinitas/æqualis gloria. Et hoc est: Afferte domino gloriam nomini eius. Qd̃ manifestius declarat/subdens: b Adorate dominũ. s. trinũ ꝛ vnũ: c In atrio sancto eius: vel/aula: sm aliã litterã. i. in corde sanctificato per fidem/ꝛ dilatato p charitatem. In tali em̃ corde habitat tota trinitas. Joh. xiiij. c. Si quis diligit me/sermones meos seruabit/ꝛ pater meus diliget eũ/ꝛ mansionem apud eũ faciem⁹. Et ibi debet adorari. Vñ Joh. iiij. d. Eos qui adorãt eum/in spiritu ꝛ veritate oportet adorare.

a afferte dño gloriã noi eius:
b c adorate dñm i ãtrio sctõ ei⁹.

Doraliter * imponit eam in humeros suos gaudens ꝛc. Item debet prælatus in seipso quærere gloriam dei/quantũ ad actiuã vitam ꝛ contemplatiuam. De prima dicit postea: a Afferte domino gloriam nomini eius. s. prædicando: ꝛ opera misericordiæ ꝛ iustitiæ exhibendo. De prædicatione. Esa. xxliij. c. In doctrinis glorificate dominum. De operibus/Matth. v. b. Sic luceat lux vestra coram hominib⁹ vt videant opera vestra bona/ꝛ glorificent patrẽ vestrũ qui in cælis est. Et dicit/Nomini eius. s. dei: nõ sicut illi q̃ dixerũt. j. Machab. v. g. Faciamus nobis nomẽ ꝛc. Et in Ps̃. Vocauerunt nomina sua in terris suis. De contemplatione secũtur: b Adorate dñm in atrio sancto eius/interiori. Matth. vj. a. Intra in cubiculũ tuũ: ꝛ clauso ostio/ora patrẽ tuũ in abscondito. Col. iij. c. In gratia cantantes in cordibus vestris dño. Et dicitur cor prælati atriũ domini/propter latitudinẽ charitatis: qua debet esse paratus ponere animã pro subditis. Joh. x. b. Bonus pastor animã suã ponit pro ouibus suis. Sanctũ dicit: hoc est sine terra/ꝓpter cõtẽptum terrenorũ. Leuitic. xix. a. Sancti estote. d Vox domini super aquas. Secunda pars: in qua agit de cõstitutione ecclesiæ: enumerans septẽ dona spũssancti: incipiens a timore: ꝛ ascendẽs vsq̃ ad donũ sapientiæ: Esaias aũt xj. a. enumerat ea descẽdendo. Et de hoc assignatur ratio in Glo. qz videlicet ℔ agit de ascensu militantis ecclesiæ quæ p hęc dona quasi per septẽ gradus ascendit ad triumphantẽ: In Esaia ℔ agit de descensu christi ĩ carnẽ. Et ideo ℔ ascẽdẽdo: in Esaia ℔ descendendo enumerant hęc septẽ dona. Et cõpetenter in ꝓstitutione ecclesiæ hęc septẽ dona enumerant: qz ex illis ędificat dom⁹ dei/q̃ ẽ eccl̃ia. Vñ Prouerb. ix. a. Sapiẽtia ędificauit sibi donũ: excidit colũnas septẽ ꝛc. Differũt aũt virtutes ꝛ dona: qz dona ꝓprie dant ad cognoscendũ: vt dicunt: virtutes ℔ ad operandũ: Vñ sicut ars ꝛ scientia: sic differunt virtutes ꝛ dona. Et reddit hic ꝓpha rationẽ quare prædicta debeant dño offerri. q.d. Afferte domino ꝛc. qz ipse ędificauit ecclesiã/ꝛ ditauit his septẽ donis. Vñ de primo dicit: d Vox dñi. i. p̃dicatio christi: e Super aquas. i. sup populos iudęorũ: qui erãt in fluxu vitiorũ: facta est. Aquę em̃ multę/populi multi: vt dicitur Apocl. xvij. d. Et quõ facta sit/subdit: f Deus maiestatis intonuit. i. filius dei: qui est rex gloriæ/ de nube carnis terribiliter p̃dicauit. Et nõ solũ iudęis/sz ꝛ gentibus p apostolos christi p̃dicatio timorẽ incussit. Vñ addit: g Dñs super aquas multas. i. sup gentiles: Qui dicunt multę aquę: Tũ qz defacili ꝓuersi sũt ad dñm/sic aqua defacili fluit. Vñ Esa. ij. a. Fluẽt ad eũ oẽs gẽtes. Tũ qz mlti de ipsis ꝓuersi sũt respectu iudęorũ ꝓuersorũ. Quia sic dicit apostol⁹ Ro. xj. c. Cęcitas ex parte cõtigit in israel/donec plenitudo gentium intraret. Post timorem subdit de pietate/dicens:

d Vox dñi ꝛc. Potest aũt hoc exponi cõmuniter de voce p̃dicationis: nõ solũ eius qua p̃dicauit christus: sed ꝛ eiꝰ qua p̃dicant quotidie p̃dicatores eius. Vñ primo notandũ est/q̃ attentio ꝛ deuotio auditorũ excitatur/cũ dicit: Vox dñi sup aquas: nõ em̃ in aqs/sed sup aquas vox dñi esse prohibet. i. nõ ab homine aliquo de populo: sed a deo expectat. Vñ. ij. Cor. iij. b. Nõ q̃ sufficientes simus cogitare aliquid a nobis q̃si ex nobis: sed sufficientia nostra ex deo est. Ps̃. Oia a te expectant vt des illis escam in tpe. Hoc est ergo dicere/Vox dñi sup aquas. i. sup sensũ hominis quẽ excedit. Et ideo bona ꝓsuetudo introducta est in eccl̃ia: vt in principio p̃dicationis fiat oratio: ꝛ petat a dño verbũ qd̃ super homines est. Secundo notandũ est hic/q̃ ardua vita ꝛ singularis p̃dicatoris requirit/in hoc q̃ dicit: Vox dñi sup aqs. q.d. Illud/quod dicit Greg⁹: qua necessitate exigit summa dicere: eadẽ necessitate compellit summa monstrare. Vñ dicit Esa. xl. b. Super montem excelsum ascende tu qui euangelizas sion. Super quo dicit Greg⁹. Super montẽ excelsum debet ascendere prædicator: vt videlicet qui cęlesti prædicatione vtitur/ima iam terrenorũ deserens/in rerũ culmine stare videatur: tantoq̃ facilius subditos ad meliora pertrahat/quanto per vitę meritum de supernis clamat. Propter hoc Leuitic. vij. d. præcipitur: vt sacerdos habeat armũ hostię dextrũ ꝛ separatum. Hoc est: vt dicit Greg⁹/vt nõ solũ eiꝰ operatio sit vtilis/sed ꝛ etiam singularis. Nec inter malos tm̃modo quę recta sũt faciat: sed bene quoq̃ operantes subditos/sicut honorũ ordine superat: ita etiam morum virtute transcendat. Propter hoc ergo dicit: Vox domini super aquas. i. super populos: Qui dicuntur aquę/

Doraliter

Ps̃. 103.

Propt

- Refluxum originis: quia sicut omnia flumina intrant mare: ꝛ ad locum vnde exeunt flumina reuertunt: vt dicit Eccl̃s. j. b. sic omnis homo in terram de qua sumptus est reuertitur. Unde Geñ. iij. d. dictum est homini: In sudore vultꝰ tui vesceris pane tuo: donec reuertaris in terrã de qua sumptus es: quia cinis es/ꝛ in cinerem reuerteris. Hanc similitudinem expressit mulier thecuites. ij. Regl. xiiij. d. dicens: Omnes morimur/ꝛ quasi aquę dilabimur in terram.
- Successionẽ ꝓpaginis. Vñ Eccl̃s. j. a. Generatio pterit ꝛ generatio aduenit. Vñ dauid dixit de puero mortuo. ij. Regl. xij. f. Ego vadã ad eũ: ille ℔ nõ reuertet ad me.
- Motum. Unde Job. xiiij. a. Homo nũq̃ in eodem statu permanet.
- Utilitatẽ elemẽti: qz sicut aqua vtilis est/sic homo. Vñ Esa. lx. d. Ecce gentes quasi stilla situlę: ꝛ quasi momentũ statherę reputatę sunt.
- Profunditatem. Hiere. xvij. b. Prauum est cor hominis et inscrutabile: et quis cognoscet illud?

Itẽ: Vox domini/est ipse prædicator. Joh. j. c. Ego vox clamantis ĩ deserto. Et dicitur vox: qz quicquid est in eo debet esse vox/ad vocandum populum ad pęnitentiã. f Deus maiestatis intonuit. Hoc ꝓfirmat illud qd̃ supra dictũ est: Vox dñi sup aquas: vt dicat auditoribus: Vere supra vos est vox dñi: qz deus maiestatis intonuit/vobis/per p̃dicatorẽ. Vñ Matth. x. c. Nõ em̃ vos estis q̃ loquimini: sed spiritus patris vestri qui loquit in vobis. Et g Dñs super aquas multas: qz deus est super omnes homines. Sequitur ergo: Si dominus intonuit: ꝛ ipse est super aquas: Ergo/Vox domini: id est prædicatio verbi dei/vel ipse prædicator inquantũ huiusmodi/super aquas est. Prædicatori etiã dicit: Deus maiestatis intonuit ꝛc.

Allegorice.

Allegorice a ¶ Vox dñi. i. p̃dicatio christi: facta ē/ b ¶ In virtute. i. pietatē p̃dicauit ⁊ dedit. Eccs. viij. a. Sermo illi⁹ potestate plen⁹ ē. Matth. vij. d. Loq̃bat sic̃ potestatē habēs. Quę cōsistit in tribus. s. in cultu dei: in reuerētia parentū: in cōpassione miserorū. Quę. s. pietas virtus dicit antonomatice/respectu timor⁊: qz suauius in deū tendit: ⁊ dulcedine ei⁹ trahit: ⁊ condit amaritudo timoris. Unde dicit aplus. j. Timoth. iiij. c. Exerce teipsum ad pietatē: Mā corporalis exercitatio ad modicū vtilis est: q̃. s. fit ex timore: pietas autē ad oīa vtilis est. Et dñs cū deterrendo corda phariseorū diceret/ Luc⁊. xj. e. Qd̄ intus est vestrū/plenū est rapina ⁊ iniqtate: Statim trahit timorē/de pietate subiūgēs: Verūtñ qd̄ sup est date elemosynā/⁊ ecce oñia munda sūt vobis. Tertio de sciētia: Quę in trib⁹ ꝓsistit. s. in] fidei discussiōe: in trahiū ad

Phil. 2. b. ministratione: in bona ꝓversatione in medio prauę ⁊ puersę nationis p̃sentis. Et qz hęc docet ⁊ facit scientia/q̃ magna sūt: ideo magnificentia appellat: Ideo de ipsa. s. scientia dic̃:

c ¶ Vox dñi in magnificētia. i. p̃dicando dedit scientiā/ q̃ magnificos facit: Sine sciētia em q̃ scim⁹ ꝓversari ī medio prauę ⁊ puersę nationis/nō possumus magna facere. Sz qz plures scīūt ⁊ incipiūt operari/⁊ tñ postmodū cito lassati deficiunt: ideo necessaria est etiā fortitudo: q̃ ꝓsistit in duob⁹. s. in aggressione arduor: ⁊ tolerantia aduersor. De q̃ fortitudine subdit: d ¶ Vox dñi/facta est. Dñi dico: e ¶ Cōfringentis/bona confractione. s. humilitatis ⁊ pęnitentię.

Esa. 10. c. Ro. 9. k. f ¶ Cedros. i. altos ⁊ supbos de gentibus g ¶ Et cōfringet dñs cedros libani. i. altos ⁊ supbos de iudęis: q̃ reliquię israel saluę fiēt. q. d. succisa eor supbia/⁊ ꝓfracta fortitudine q̃ obstinati sunt in malū: dabo eis fortitudinis spiritū/vt sint fortes in his perficiendis q̃ per scientiā cognouerunt: Juxta illud/Esa. xl. g. Qui sperant in dño/mutabunt fortitudinē. ¶ Est autē cedrus duplex: Bona ⁊ mala.

Christ⁹. iij. Regl. iiij. d. Disputauit salomon sup lignis/a cedro quę est in libano vsq̃ ad hisopū/ quę egredit̃ de pariete. i. a diuinitate vsq̃ ad humanitatem.

Beata virgo. Eccl̃j. xxiiij. b. Quasi cedrus exalta/ (ta sū in libano.

Angelus. Eçech. xxxj. c. Cedri nō fuerūt altiores eo. i. lucifero.

Magn⁹ cleric⁹. Numeri. xxiiij. a. Qr pulchra tabernacula tua iacob: q̃si cedri iux aq̃s/scp̃turar.

Philosophus. Esa. xlj. e. Dabo in solitudinē cedrū. i. magnū philosophum.

Regalis psapia. Eçech. xvij. a. Aq̃la grādis tulit medullā cedri: ⁊ sūmitates frondiū ei⁹ auulsit.

Bona { Potentia terrena. Amos. ij. c. Ego exterminaui amorręū: cui⁹ altitudo cedror altitudo ei⁹.

Vir iustus. iij. Regl. vj. b. Operuit salomon domū tabulis cedrinis.

Plus israel. iiij. Regl. xiiij. c. Carduus libani misit ad cedrū q̃ est ī libano.

Quilibet p̃nceps. Miere. (xxij. d. Nūq̃d regnabis: qz ꝓfers te cedro:

Crux dñi. Numeri. xix. a. Lignū cedrinū coccū q̃ bis tinctū ⁊ hisopū sacerdos mittet in flāmā q̃ vaccā vorat. Fuerūt tñ in cruce dñi q̃tuor ligna. Ut̃ ꝓsus. In cruce pes cedr⁹/stipesq̃ cipressus/oliua Fit mali tabula/brachia palma dedit.

Congręgatio sancta. Eccl̃j. l. b. Corona fratrū q̃si plātatio cedri in monte libano.

Cedrus

Diabolus. Eçech. xxxj. a. Ecce assur q̃si cedrus.

Homo supbus. Esa. ij. c. Dies dñi sup omnes cedros libani sublimes ⁊ erectas.

Mala { Hęresiarcha/vl̃ auctor sceleris. Zach. xj. a. Ulula Tyrann⁹. Ps̄. Uidi im/ (abies: qz cecidit cedr⁹.

Ps̄. 36. piū superaltatū ⁊ eleuatū sicut cedros libani.

Ipsa superbia. Esa. xliij. b. Artifex lignari⁹ succidet cedros.

Cedrus est arbor alta: p̃cipue in monte libani. Hęc inutilis est/nisi sit succisa: qz manēs in sua radice/fructū vtilē nō reddit: Sic supbia nisi succidat̃/nō valet: immo nocet: ⁊ succisa fructū affert/q̃n humiliat̃ homo/⁊ se penit⁹ abn̄cit. Unde addit: h ¶ Et cōminuet eos ⁊c̃. Eos dicit: vt fiat relatio ad significatū. Uel/Eas/⁊ fit relatio ad nomē. Cōminuet/dico: i ¶ Tanq̃ vitulum libani. i. ad tantam humilitatē eos adducet: vt sint accęptabiles hostię deo: sicut vituli impinguati/ad opus sacrificij/in mōte pascuali/fontibus irrigato: qui est libanus. Et ostendit quomodo humiliabunt̃. s. in ꝓsideratione humilitat⁊ christi. Unde dic̃:

a b multas. Vox dñi in virtute:
c vox domini i magnificētia.
d e Vox dñi ✝cōfringentis cedros: ⁊ ✝ cōfringet dom⁹
f g cedros libani. Et cōminuet
h i et ✝eos tanq̃ vitulū libani:

Vl. ✝ cōterens. Vl. ✝ conteret.

✝ Et dilectus. Vl. ✝ eas.

* quasi dicatur ei: Uere debes alios vitę sctitate p̃cedere: qz officiū dei tibi assumis. Et sicut de⁹ de altitudine suę maiestat⁊ intonat: sic tu de altitudine sanctę vitę debes inferiorib⁹ p̃dicare. Et hoc: qz dñs cuius vicē geris/est sup aquas multas: vt sup. Ergo ⁊ tu similiter fis. Job. xij. d. Si q̃s mihi ministrat/me sequat̃: ⁊ vbi ego sū: illic ⁊ minister me⁹ erit. Specialis aūt minister dei/est p̃dicator: qui ꝓpriū christi ministertū habet. Unde Esa. xlix. b. Nūq̃d parū est vt sis mihi seruus ad suscitādas tribus iacob: ⁊ fęces israel ꝓvertendas: q. d. immo magnū q̃d est Sequit̃ de effectu sanctę p̃dicationis. a ¶ Vox dñi in virtute: qz per eā fiunt miracula spūalia. Cęci vident: claudi ambulāt: ⁊ mortui resurgūt. Ps̄. Declaratio sermonum tuor illuminat. Et alibi: Misit verbū suū ⁊ sanauit eos. Et in p̃missa auctoritate Esaię: Nūq̃d parū est ⁊c̃. ad suscitandas tribus iacob. s. a morte peccati. Unde dicit Greg⁹. Maius est miraculū suscitare aīas in perpetuū victuras/q̃z carnē iterū morituram. Nec solum suscitat mortuos: ⁊ suscitatos ⁊ viuos operari facit. Unde subdit: c ¶ Vox dñi in magnificētia. Si em nō moueat̃ hō ad magna opera facienda: signū est q̃ nō est suscitatus/vl̃ est paralyticus. Unde dixit dñs paralytico quē sanauit: Extende manū tuā. s. ad bona opa facienda: Marci. iij. a. Et Prouerb. vlt⁊. c. Manū suā misit ad fortia. Ipsi etiā p̃dicatori b dicit: Vox dñi i virtute ⁊c̃. Quia debet esse plenus virtutibus ⁊ opib⁹ bonis. Dicit̃. iij. c. Ego repletus sū fortitudine spūs dñi/iudicio ⁊ virtute: vl̃ veritate: vt annunciem iacob scelus suum: ⁊ israel pctm̄ suū. Itē verbū dei monet ad ꝓtritionē. Unde subdit: d ¶ Vox dñi cōfringent⁊ cedros. i. nobiles ⁊ elatos/p ꝓtritionē/a sūmo malicię deijcit. Miere. xxiij. f. Nūq̃d nō verba mea sunt q̃si ignis: ⁊ sicut malleus ꝓterens petras? Sed qz q̃dā etiā ex his q̃ bene faciūt/in supbiā erigūtur: Unde dicit Aug⁹. q̃ supbia etiā bonis operib⁹ insidiat̃/vt pereāt: Ideo addit hic: g ¶ Et cōfringet dñs cedros libani. i. superbiā/de vitę innocentia surgentē. Nec solū a supbia deijcit: sed etiā vsq̃ ad profundū humilitatis trahit: Aliud em est nō superbire: aliud ē humiliari. Unde subdit: h ¶ Et cōminuet eos: vel/eas/cedros. i. tam primū genus superbientiū/q̃z secundū. i ¶ Tanq̃ vitulū libani: id est quicquid in eis boni est per humilitatē: ad paruitatē ⁊ quasi ad nihilū rediget: sicut vitulus minutatim conciditur/ vt in sacrificiū offerat̃: Sicut dicit̃ Leuit⁊. j. b. Detractaq̃ pelle hostię/artus in frusta concident. Pellis extrahit̃: quādo exterior apparentia non quęritur. Artus in frusta concidunt̃: quando ipsum bonum ante agentis oculos vilipendit̃. Uitulum libani/dicit/vt supra dictum est: quia in monte illo erant pascua bona/vbi impinguabantur vituli ad offerendū. Qr autē verbū dei ita humiliet: habet̃ ex illa auctoritate: Miere. xxiij. f. quā p̃misimus: Nūquid nō verba mea sunt q̃si ignis: ⁊ sicut malleus ꝓterēs petras? Ignis em alta incinerat: ⁊ malle⁹ grossa ad puluerē redigit. Et Eçech. j. f. Cūq̃ fieret vox super firmamentū quod erat super caput eor/stabant ⁊ submittebant alas suas. Cant⁊. v. b. Anima mea liquefacta est: vt dilectus locut⁹ est. Item verbum dei facit hominem indignari contra peccatum. Unde addit:

De effectu sancte p̃dicationis. Matth. 11. a. Ps̄. 118. Ps̄. 106.

* Et dilectus/a deo

a ¶ Et dilectus.ſ.filius dei:qui eſt patri dilectus:ſicut dicit Matth.iij.d. Vox de cęlis facta eſt : hic eſt filius meus dilectus ꝛc.ſupple cõminuet.i.minorabitur:humilians ſe vſq ad carnẽ:vſq ad mortẽ:vſq ad crucẽ. Et hoc factũ eſt : q: ipſe factus eſt/ b ¶ Quẽadmodũ filij vnicornij.i. vere filius iudęorꝝ fim carnẽ. Judęi enĩ dicũtur vnicornes:ꝓpter ſuperbiã de cultu vnius dei/ꝛ ſublimitare parentũ. Alĩ dicunt vnicornes :q: mutilati ſũt vno cornu.ſ.nouo teſtamento/quod nõ recipiũt. Poſtea ſubdit de ſpiritu conſilij:cuius eſt fortitudinẽ refrenare:ne in prędcipitiũ vadat: vt dicit Greg⁹: c ¶ Vox dñi intercidentis flãmã ignis.i. dantis ſpiritũ conſilij/quo interciditur flamma ignis.i. fomes peccati : ne perueniat vſq ad conſenſum: et ductus ad cõſenſũ intercidit/ne perueniat ad actũ. Vel actus interciditne ducat in conſuetudinem/ꝛ fiat homo quatriduanus. Ignis enĩ hic dicit/fomes pcti : Qui bene dicit intercidi/nõ omnino deſtrui:quia terra noſtra neceſſario germinat nobis ſpinas ꝛ tribulos:iuxta ſententiã dñi/Gen.iij. c. Unde Numeri.viij.b.prędcipit dñs vt leuitę radant omnes pilos carnis ſuę:nõ prędcipit vt euellant/ſed vt radant. Ubi dicit Greg⁹.Raſis pilis in carne /radices remanent ꝛ creſcũt vt iterũ reſcindant: quia magno ſtudio ſuperfluę cogitationes ſũt amputandę :ſed amputari fundit⁹ nõ poſſunt:Semp enĩ generant ſuperflua/quę ſpirit⁹ ferro ſollicitudinis reſcindat. Flamma aũt huius ignis/eſt conſenſus.Spiritus ergo conſilij nõ omnino extinguit in nobis ignem fomitis: ſed ita intercidit/vt ſi remaneant ſcintillę/non tamẽ exeat flamma cõſenſus. Conſequent addit de ſpiritu intellectus : per quem conuerſi iudęi habent ſpiritualẽ legis intelligentiam: ꝛ gentes fidẽ ſacramẽtorũ. Unde dicit: d ¶ Vox domini cõcutientis deſertum.i.cõmouentis ad fidẽ populum gentilem:qui eſt deſertũ/quia ſine lege ꝛ prophetis. e ¶ Et cõmouebit/ad fidem:per ſpiritum intellectus : f ¶ Deſertum cades.i.iudęos.Cades/loc⁹ eſt vbi aqua data eſt de petra :Numeri.xx.b.ꝛ interpretatur ſanctũ legis. Ergo iudęus eſt deſertum cades:priuatus.ſ.a ſancto legis: videlicet a ſpirituali legis intellectu. Per ſpiritũ autẽ intellectus venitur ad ſapientiam quę in cognitis delectatur: vt dicit Augiſtinus. De qua ſapientia ſubdit: g ¶ Vox domini ꝓparantis ceruos:id eſt ꝓparantis aliquos ſicut ceruos: vt tranſiliãt ſpinoſa ꝛ lutoſa ſęculi/ſicut cerui . Itẽ vt deuorent ſerpentẽ.i.diabolũ:ꝛ renouent p pęnitentiam/ſicut ceruus interfecto ſerpente/ deuorat eum ꝛ renouat.Et ſic aſcẽdent⁹ de ſpiritu timoris vſq ad ſpiritũ ſapientię: h ¶ Reuelabit condenſa.i.vmbracula myſteriorum:ꝛ intelligẽtiam ſacre ſcripturę aperiet eis. i ¶ Et in templo eius.i. in eccleſia ſic ędificata: k ¶ Omnes dicent gloriam.i. in cordibus

a ¶ Et dilectus ꝛ cũ mouebit dñs deſertũ cades. Vox dñi ꝓparantis ceruos ꝛ reuelabit condenſa: et in templo eius omnes dicent gloriam.

Sic ꝛ verbum melius ꝗ datum . Unde in cantico Deut.Cõcreſcat in pluuiam doctrina mea:fluat vt ros eloquiũ meũ. Deut.32.a.
Item verbum dei timorẽ incutit. Unde ſequit: d ¶ Vox domini concutientis.ſ. per timorem : deſertum : id eſt hominẽ infructuoſũ:Sicut iohãnes dicebat Matth.iij. c. Omnis arbor quę non facit fructum bonum/excidetur/ꝛ in ignẽ mittetur.Abacuk. iij.a.Dñe audiui auditionẽ tuã et timui. Alĩ.ꝓficient⁹. Alĩ.ꝓfiliuas. Alĩ.ꝓnuſq; dicet.
Sic timuerunt iudęi audito ſermone petri: Act⁹.ij.f.Unde ibi dicitur: His auditis/compuncti ſũt corde:ꝛ dixerunt ad petrum ꝛ ad reliqs apoſtolos : Quid faciemus viri fratres?Et ſic patet q verbum domini/ non ſolũ eos ad timorem concuſſit:ſed ꝛ ad bonum agendũ incitauit: Qui eſt alius effectus verbi dei:de quo addit: e ¶ Et cõmouebit dominus deſertum cades.Cades/interpretatur mutata . Eſt ergo ſenſus: Vox domini.i. verbum: commouebit/ad bonum agendum/cor peccatoris : quod per timorem prędcedentem mutatum eſt a propoſito peccandi. Verba enĩ ſapientium ſunt ſicut ſtimuli:Eccl̃s.xij.d.
¶ Et nota q cor peccatoris dicitur deſertum propter quatuor:ſcilicet Cor pcto⁹ dicit deſertũ.
quia
- Sterile eſt/per ociſitatẽ.ſ.Regl.ij.a. Donec ſterilis peperit plurimos.
- Incultum eſt/per negligentiam. Prouerb.xxiiij.d. Per agrum hominis pigri tranſiui/ꝛ per vineam viri ſtulti:ꝛ ecce totũ repleuerant vrticę.
- A feris inhabitatũ/p mõſtruoſos peccatores adinuẽtionẽ.Eſa.xxxv.c. In cubilibus in quibus ꝓus habitabant dracones: viror calami ꝛ iunci orient.
- Infructuoſis arboribus eſt conſitũ/per prauorum morum conſuetudinem.

Item verbum dei nõ ſolum incitat ad bonũ faciendũ:ſed ꝛ in agendo ſtrenuũ facit hominem. Unde ſubiungit: g Vox domini prędparantis ceruos.ſ.ſermo dñi facit/vt homines ſint in ſeruitio dei ſtrenui :ꝛ ſicut cerui: Sermo dñi facit homines vt ceruos. Ps. 147.
Quia ſunt
- Ueloces ad bonũ. Unde Ps. Velociter currit ſermo eius.i.currere facit .Eccl̃j.xxxj.c. In omnib⁹ opib⁹ tuis eſto vel ocior:ꝛ omis infirmitas ſi occurret tibi .
- Audaces. Unde Ps. Eloquiũ dñi inflammauit eũ. Ps.104.
- Uiuaces. Job.viij.f.Si quis ſermonẽ meũ ſeruauerit:mortẽ nõ videbit in ęternũ.
- Tranſiliẽtes lutoſa. Prouerb.xxvij.a .Uia ſaturata calcabit fauũ.i.ſaturata pane ꝓbi dei calcabit delectationẽ q ẽ in pctõ:Quia guſtato ſpũ:deſiderat
- Sitientes. Ps. Sicut ceruus deſiderat ad fontes aquarũ:ita deſiderat aia mea ad te deus.Eccl̃j.xxiiij.c.Qui edunt me adhuc eſuriẽt: ꝛ q bibẽt me adhuc ſitient. Ps. 41.
- Odientes ſerpentes.i. peccata. Ps. Iniquitatem (odio habui. Ps. 118.
- Incolentes montes.i.alta ſacre ſcripturę. Job.xxxix.a .Circũſpicit montes paſcuę:ꝛ virentia quęq perquirit.

Item verbum domini illuminat: Unde ſubdit: h ¶ Et reuelabit condenſa.i.obſcura. Ps. Declaratio ſermonũ tuorum illuminat:ꝛ intellectum dat paruulis. Ps. 118. Ps. 118. Lucerna pedibus meis verbum tuum : et lumen ſemitis meis.
Item monet ad gratiarumactionẽ/ꝛ laudandũ deum: Unde ſequitur concluſio: i ¶ Et in templo eius/materiali/ſcz in eccleſia:Vel ſpirituali/ſcz in corde iuſto: k ¶ Omnes dicent gloriã.i.laudabunt deum/reuelatis condenſis.Ex cognitione enim dei ſequitur eius laudatio. Magnus enim dominus ꝛ laudabilis nimis. Ps. 47. Et benedicam dominũ q tribuit mihi intellectũ. Ps. 15. Unde in patria q: pfecte cognoſcet:ſine fine laudabit. Ps. Bti q habitãt ĩ domo tua dñe: in ſęcula ſęculorꝝ laudabũt te. Ps. 83.

Dñs diluuium.

Deut.32.b. Doxaliter * a ¶ Et dilect⁹ /a deo ſupple/fit p ꝓbũ dei/ b ¶ Quẽadmodũ filius vnicornij/p indignationẽ bonam. Incantico Deut. Incraſſatus eſt dilectus.ſ.pane verbi dei :ꝛ recalcitrauit/contra peccatũ. Hiero⁹. Diſce ſanctam ſuperbiam. Et hoc notat cũ dicit: Filius vnicornij. Unicornis enĩ indignant⁹ ẽ naturę: ꝛ ſi capiat⁹/ſtico morit:ſic Glo. ſup illud Job.xxxix.a.dicit: Nunquid volet rhinoceros ſeruire tibi ꝛc.Sic homo ſi capiatur a diabolo: cũ prędicationem audit:ſtatim debet mori peccato/vt viuat deo :Scõm q dicit apoſtolus Ro.vj.b.Exiſtimate vos mortuos quidem peccato:viuentes aũt deo in chriſto ieſu domino noſtro:non ergo peccatũ regnet in veſtro mortali corpore. Itẽ dat refrigerium contra ęſtum temptationis. Unde addit: c ¶ Vox domini intercidentis flammã ignis. Hoc exponitur penitus/ſicut ſupra expoſitum eſt de ſpiritu conſilij. Vox enĩ prędicationis/ſpiritus eſt conſilij . Et q refrigeret dicit/Eccl̃j.xviij.b. Nonne ardorem refrigerabit ros:

Allegorice in cordibus ⁊ operibus/⁊ etiam in verbis gloriam dei querent. j. Cor. x. g. Omnia in gloriam dei facite. Sic ergo habemus septem gradus quibus homo ascendit ad deum: et sufficiunt ista ascendere volenti. Timor enim extrahit a peccato: Pietas suscipit: Scientia expedit ⁊ instruit: Fortitudo stabilit: Consilium custodit: Intellectus introducit ad contemplandum deum: Sapientia connectit ⁊ coniungit deo. Hęc sunt septem chordę in cithara dauid.

Vl. inhabitat.

a Dñs diluuiũ inhabitare facit: ⁊ sedebit dñs rex in ęternũ. b c d Dñs virtutem populo e suo dabit: dñs bñdicet populo suo in pace.

Prima est grauis: ad cuius sonũ eliciendũ/dictũ est Matth. iij. b. Genimina viperarũ qs demõstrabit vob fugere a venura ira? Secũda leuis. Luc. xj. f. Date elemosynã ⁊c. Tertia mediocris: q̃ docet quersari i medio natiõis prauę. Quarta constans. Prouerb. xxviij. a. Justus quasi leo confidens ⁊c. Luc. xxj. d. In patiẽtia vestra ⁊c. Quinta acuta. Vñ Eccl. xxxij. d. Omnia fac cũ cõsilio. Sexta supacuta. Ps. Intellectũ tibi dabo ⁊ instruã te ⁊c. Septima omnibus bene consonans quasi mater. Vñ. Psallite sapienter.

Philo. 2. b. Septem chordę in cithara dauid. Ps. 31. Ps. 46.

a Dñs diluuiũ ⁊c. Tertia pars: in q̃ ostendit q̃d dñs faciat ecclię sic constituę. Et ecce q̃d: Dñs facit ecclias inhabitare diluuiũ/huius mũdi. Sicut videlicet arca noe inhabitauit diluuiũ ⁊ saluauit eos q̃ in eo erãt: Ita in diluuio huius mũdi peribũt oes q̃ nõ fuerint i arca noe. i. in ecclia christi: Sz q̃cũq̃ ibi pseuerauerint/nõ peribũt. Vñ. j. Pet. iij. d Expectabãt dei patientiã in dieb̃ noe/cũ fabricaret arca: in q̃ paucę. i. octo aię saluę factę sũt per aquã: Q̃d ⁊ nunc nos similis formę saluos facit baptisma: q̃d. s. ianua est. Et nota q̃ est diluuiũ gratię/pęnę/culpę. Diluuiũ grę submergit pctã: sicut diluuiũ submersit pctores. Vñ Eccli. xxxvj. e. Effundã sup vos aquã mundã/⁊ mũdabimini ab omnibus inquinamentis vrãis. De diluuio pęnę dicit Mau. j. b. Boñ dñs ⁊ pfortãs in die tribulationis: ⁊ i diluuio p̃tereunte pfũmationẽ faciet loci eius. Locus eius. i. dei/ecclia ẽ: cuĩ pfũmationẽ facit in diluuio p̃tereunte. i. in tribulatiõe. Vñ Jacob. j. a. Omne gaudiũ existimate fratres/cũ in varias tẽptatiões inciderit: scientes q̃ pbatio fidei vrę patientiã opat: patientia aũt opus pfectũ habet/vt sitis pfecti ⁊ integri/in nullo deficientes. De diluuio culpę dicit Ps. In diluuio aquarũ multarũ/ ad eũ. s. ad deũ/nõ approximabũt. Et Osee. iiij. a. Maledictũ ⁊ mendaciũ ⁊ homicidiũ ⁊ furtũ ⁊ adulteriũ inundauerũt. Inundatio aũt fit: qñ aqua exit ripas suas. Quę ripę q̃ ptinere deberẽt pctm̃ ne exiret ad actum/sũt timor ⁊ pudor: qñ istę ripę rumpunt/tũc fit diluuiũ peccati. Ruptę erãt in illo iudice: de q̃ dicit Luc. xviij. a. Judex q̃dã erat in q̃dã ciuitate/q̃ deũ nõ timebat/⁊ homines nõ reuerebatur. De ruptione p̃mę ripę dicit in Ps. Mõ est timor dei añ oculos eorũ. De ruptiõe secũdę Hiere. iij. b. Frõs mulierũ meretricis facta est tibi/noluisti erubescere. Hoc triplex diluuiũ facit dñs sanctam ecclias inhabitare. i. a sancta ecclia inhabitari: q̃z quantũ ad secundũ in grã pseuerat: tribulationes tolerat: ⁊ quantũ ad tertiũ pctã suppeditat/⁊ inter pctores habitat. Sz aquas pctorũ intra se nõ recipit/licet exterĩ circũquaq̃ fluctuẽt. Et si gutta alicuĩ venialis intret/cũ haustorio pfessionis reijcit: ⁊ hoc nutu gubernatorũ q̃ sedet in puppi. s. dei. Vñ subdit: b Et sedebit dñs rex. i. rector et gubernator huius nauis: c In ęternũ. i. q̃uscũq̃ applicet eã de hoc tẽporali diluuio ad portũ stabilitatis ęternę. Prouerb. j. a. Intelligens gubernacula possidebit. Matth. vltimo. Vobiscũ sũ vsq̃ ad pfũmationẽ vitę. De gubernatiõe aũt ista ⁊ applicatione ad portũ: manifestius subiũgit dicẽs: d Dominus virtutẽ populo suo dabit: qua possit resistere inundationibus diluuij. Et hoc facit multotiẽs per verbũ suũ: de q̃ p̃dictũ est: Vox dñi in virtute ⁊c. Fortis enim nõ potest esse/qui panẽ istũ nõ habet. Vñ Threñ. j. b. Facti sunt principes eius velut arietes nõ inuenientes pascua verbi dei: ⁊ abierũt absq̃ fortitudine ante faciem subsequentis. Et post de applicatione subdit: e Dñs bñdicet populo suo in pace. i. dando eis illã benedictionem Matth. xxv. c. Venite benedicti patris mei: possidete paratũ vobis regnũ a pstitutione mundi. Post laborẽ ⁊ tempestatẽ pręsentis diluuij/recipiet eos in pace ęternitatis: vt ibi requiescant i eo. Unde Ps. In pace in idipsum/dormiã ⁊ requiescam. Et Esa. xxxij. d. Sedebit populus meus in pulchritudine pacis/⁊ in tabernaculis fiducię: ⁊ in requie opulẽta: Ad quã nos perducat ipse pacificus noster iesus christus: amen.

Triplex diluuiũ.

Deut. 32.

Ps. 4.

Ps. cantici i dedicatiõe dom̃ dauid. XXIX

f Exaltabo te domine

Expositio Psalmi. XXIX.

Exaltabo te ⁊c. Titulus. Ps. cantici in dedicatiõe domus dauid. In p̃cedenti psalmo egit pba de pstitutione domus dei/q̃ est ecclia: q̃ septẽ donis ędificat ⁊ pstruit: In hoc psalmo agit de dedicatiõe illius: q̃ erit in ęterna beatitudine/quantũ ad mẽbra ecclię: ⁊ q̃ iã fuit/quantũ ad caput ecclię christũ. s. Ecclia enim in capite suo. i. christo ędificata fuit in vtero beatę virginis/in pceptione videlicet saluatoris: dedicata autẽ quantũ ad caput fuit in resurrectione eiusdẽ: Sz q̃tidie ędificat in membris in gra: i futuro aũt dedicabit i gria. Vñ ẽ sens̃ tituli: Psalm̃ iste est cãtici. i. lętię: i dedicatiõe. i. p dedicatiõe: domus dauid. i. ecclię: q̃ iã p̃cessit in capite in resurrectione: ⁊ erit in futuro in membris: q̃z necesse est vt q̃ p̃cessit humilitas capitis: sequat humilitas membrorũ: De vtraq̃ enim dedicatione agit hic. Et loquit totus christus: Quędã enim verba huius psalmi conueniũt capiti. i. christo: Quędã membris: Quędã vtrisq̃. Et nota q̃ dicare idẽ est q̃ adiungere. Vñ Virgilius. Coniugio iungam stabili: propriãq̃ dicabo. Dedicare aũt est rem a cõmuni vsu ⁊ vili excipere. Vñ materia ecclesię. s. ligna ⁊ hmõi/nõ debet ad cõmunes vsus ⁊ viles distrahi/vt inde domus construat. Et ecclesię materialis dedicatio: signũ est dedicationis animę: quã sibi christus approprat/cũ infusa gratia virtutibus insignit. Et hęc animę dedicatio/quę res est dedicationis ecclesię materialis: est signũ futurę dedicationis/quę perfecta erit. Vñ dedicatio ecclesię habet octauas. Prima enim dedicationis ecclesię celebratio: significat animę dedicationẽ impfectã: Octaua/significat dedicationẽ pfectã: q̃ erit in octaua ętate i futuro: quãdo pfecte dedicabimur per glorificationẽ/⁊ imortalitatem ⁊ duplicẽ stolã. Modus agendi in hoc psalmo est/q̃ tripertitus est psalmus. Primo agit christus de sua dedicatione/mones sanctos idẽ sperantes/laudare deum. Secundo dicit quomodo dedicationẽ istã meruit: ibi: Ego autẽ. Tertio quõ eã accepit: ibi: Audiuit dñs. Dic̃ ergo christus: O f Dñe pater/exaltabo te: multos ad te trahẽdo. Job. xij. e. Ego si exaltat̃ fuero a terra: oia trahã ad meipsũ: Et alijs manifestãdo altitudinẽ tuã. Vñ alibi i Ps. dicit: Narrabo nomẽ tuũ fratribus meis. Et q̃re exaltabit/oñdit i sequẽtib̃. Primo: q̃z pstulit ei ipassibilitatẽ. Vñ dic̃: Qm̃ suscepisti me

Virgilius i. Enei.

Allegorice.

Ps. 21.

Moraliter

f Exaltabo te ⁊c. Pot̃ legi in psona viri iusti sic: Exaltabo te dñe/christe. s. resurrectionẽ tuã ⁊ ascensionẽ tuam laudando: potentiã tuã psiderando: nomẽ tuũ p̃dicando: bona omnia tibi attribuẽdo. Ps. Bñdicã dñm i omni tpe: semp laus eĩ in ore meo. Et post. Magnificate dñm mecũ. Luc. j. e. Magnificat anima mea dñm. Exaltat aũt dñs specialit pfessione/p̃dicatione/laude/gratiarũ actione. Cõfessiõe. Esa. xxv. a. Exaltabo te: ⁊ cõfiteboꝰ nomini tuo. Predicatione. Eccl. xj. a. Sapientia humiliati exaltabit caput. i. christũ. Laude. Eccl. xliij. d. Exaltate eũ quantũ potest̃: qm̃ maior est omni laude. Grãrũ actione. Ps. Accedat hõ ad cor altũ: ⁊ exaltabit deus. Et consequẽter oñdit causas q̃re exaltãdus est ab hoib̃. Prima est susceptio humanę naturę: Vñ dic̃: * Qm̃ suscepisti me

Ps. 55.

Quadruplex a nobis exaltatur dñs.

Ps. 65. Quare exaltandus sit dñs.